

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-1-22 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 16-20/327-147
Karar Tarihi : 09.06.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ,
Kenan TÜRK, Adem BİRCAN

B. RAPORTÖRLER: R. Özge ARITÜRK, Metin DEMİRCİ, Dilan TOPRAK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Karpet Karataş Petrol Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti.-Muharrem BALLIKLIOĞLU
Bahçelievler Mah. Aydınlar Sok. No:5 Daire:4 Merzifon/Amasya

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Opet Petrolcülük A.Ş.
Barbaros Mah. Gelincik Sok. No:4/A 34746 Ataşehir/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Opet Petrolcülük A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ni ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Opet Petrolcülük A.Ş.'nin (OPET) başvuruya konu taşınmaz üzerindeki intifa hakkını terkin etmemesi nedeniyle gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 23.03.2016 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 28.04.2016 tarih ve 2016-1-22/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 03.05.2016 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya ilişkin karar uyarınca düzenlenen 31.05.2016 tarih ve 2016-1-22/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; taraflar arasındaki dikey ilişkinin 23.11.2017 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı, dolayısıyla OPET hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına yer olmadığı ve şikâyetin reddinin gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Dosya Konusu Dikey Anlaşmaya Yönelik Bulgular

- (5) Müteveffa Muharrem BALLIKLIOĞLU tarafından yapılan başvuruda özetle;
- Amasya ili, Gümüşhacıköy ilçesi, Cumara mahallesi, 667 ada, 158 parselde kayıtlı bulunan taşınmaz üzerinde OPET lehine tapuda 24.06.2003 tarihinde 20 yıl süreli intifa hakkı tanındığı, 07.09.2010 tarihinde intifa hakkı 18.09.2015 tarihine kadar kısaltılmış iken 23.11.2012 tarihinde 23.11.2017 tarihine kadar uzatıldığı,
  - OPET ile Muharrem BALLIKLIOĞLU'nun tek pay sahibi olduğu Karpet Karataş Petrol Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. (KARPET) arasında 23.11.2012 tarihinde beş yıl süreli bayilik sözleşmesi imzalandığı, başvuru sahibinin kendisinden önceki bayiler ile OPET arasında imzalanan sözleşmelerin içeriğine vakıf olmadığı,
  - İstasyonun 31.10.2013 tarihinde Muharrem BALLIKLIOĞLU tarafından satın alındığı,
  - Taşınmaz üzerindeki intifa hakkının ve tarafların aralarındaki dikey ilişkiye dair tüm sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun, 2002/2 sayılı Tebliğ ve Rekabet Kurulu kararları çerçevesinde geçersiz hale geldiği,
  - Bununla birlikte OPET tarafından intifa hakkının terkin edilmediği
- ifade edilerek, anılan teşebbüs hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.
- (6) Konuya ilişkin bilgi isteme yazısına cevaben OPET'den gönderilen yazıda ise özetle;
- Bahsi geçen taşınmaz üzerinde ilk olarak 1994 yılında Özkınalı Kollektif Şirketi ile OPET arasındaki bayilik ilişkisinin kurulduğu ve 2004 yılına kadar tarafların aralarındaki bayilik ilişkisinin devam ettiği,
  - Mezkur taşınmaz üzerinde OPET lehine 23.02.1994 tarih ve 304 yevmiye numarası ile 20 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği, akabinde aynı istasyon üzerinde yine OPET lehine 24.06.2003 tarihli ve 20 yıl süreli yeni bir intifa hakkı tesisi gerçekleştiği,
  - 26.01.2004 tarihinde taşınmazın mülkiyetinin Haşim KARATAŞ, Hüseyin KARATAŞ ve Kenan KARATAŞ tarafından devralındığı, aynı tarihte KARPET ile OPET arasında 20 yıl süreli bayilik sözleşmesinin imzalandığı,
  - 28.05.2007 tarihinde KARPET ile OPET arasında birer yıllık yenilemeler ile azami beş yıl süreli, 01.09.2010 tarihinde beş yıl süreli, 23.11.2012 tarihinde beş yıl süreli, 26.12.2013 tarihinde beş yıl süreli bayilik sözleşmelerinin imzalandığı,
  - Rekabet Kurumunun 12.03.2009 tarihinde yayınlanan duyurusu ile 2002/2 sayılı Tebliğ'de koşulları belirtilen muafiyetten yararlanabilmek adına taraflar arası bayilik sözleşmesi ve intifa hakkı sözleşmelerinin beş yıllık muafiyet süresi ile uyumlu hale getirildiği,
  - Haşim KARATAŞ, Kenan KARATAŞ, Hüseyin KARATAŞ'ın mülkiyet hakkını haiz olduğu taşınmaz üzerinde kurulu akaryakıt istasyonunun işletilmesi ile ilgili olarak tarafların irade yenilemesi yoluyla 01.09.2010 tarihinde beş yıl süreli bayilik sözleşmesi imzaladıkları, bayilik sözleşmesi ile uyumlu olarak 24.06.2003 tarihinde tesis edilen 20 yıl süreli intifa hakkının, tapuda gerçekleşen 07.09.2010 tarihli işlem ile 18.09.2015 tarihine kadar geçerli olacak şekilde kısaltıldığı,
  - Taraflar arasında irade yenilemesi yoluyla 23.11.2012 tarihinde beş yıl süreli yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı, bayilik sözleşmesi ile uyumlu olacak şekilde intifa hakkının süresinin 23.11.2012 tarihli işlem ile 23.11.2017 tarihine kadar uzatıldığı,
  - Daha sonra taraflar arasında 26.12.2013 tarihinde beş yıl süreli yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı,

16-20/327-147

- Taraflar arasındaki sözleşme gereğince mezkur taşınmaz üzerinde KARPET ve OPET arasındaki bayilik sözleşmesinin 26.12.2018; intifa hakkının ise 23.11.2012 tarihli işlem gereğince 23.11.2017 tarihinde sona ereceği,
- Tarafların arasındaki bayilik sözleşmelerinin ve OPET lehine tesis edilen intifa hakkının halen yürürlükte ve hukuken geçerli olduğu, intifa hakkının 4054 sayılı Kanun, Rekabet Kurulu karar ve düzenlemeleri ile 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun şekilde tesis edildiği

belirtilmiştir.

I.2. Değerlendirme

- (7) Akaryakıt sektöründe uygulanan dikey anlaşmalara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliğ çerçevesinde Kurulumuz ile Danıştay tarafından alınan çok sayıda karar ile sabit olduğu üzere, bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğünün süresine etki eden intifa sözleşmeleri ve kira sözleşmelerinin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmektedir. Yine söz konusu kararlarda Kurulumuz, bu tür sözleşmelerin yapıldıkları tarihten itibaren en fazla beş yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ'de düzenlenen grup muafiyetinden yararlanabileceğine ve bu tarihten sonra muafiyet koşullarının ortadan kalkacağına; bu sürelerin hitamından itibaren intifa hakkı çerçevesinde bayilerin yeniden sözleşme yapmaya zorlanması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem başlatılacağına ilişkin ilgili taraflara bildirilmesine karar vermiştir.
- (8) Dağıtıcı OPET ile bayi KARPET arasında 01.09.2010 tarihinde imzalanan Protokolün "Anlaşma Şartları" başlıklı 2/A maddesinde; *"Taraflar arasında münakit ve süresi 18.09.2010 tarihinde sona erecek olan Bayilik Sözleşmesi, Tarafların serbest iradeleri çerçevesinde sona erdirilecek olup, yine Tarafların serbest iradeleri ile azami 5 yıl süreli Bayilik Sözleşmesi imzalanacaktır."* hükmü yer almaktadır. Yine aynı protokolün 2/B maddesinde; *"Opet lehine tapuda tesis edilmiş bulunan intifa hakkının süresi de yukarıda anılan yasal düzenlemeler ile belirlenen ilkeler ve iş bu Protokol ile düzenlenen esaslar doğrultusunda Bayilik Sözleşmesi ile uyumlu hale getirilecektir. Taraflar bu konuya ilişkin tapuda gerekli işlemlerin yapılması hususunda mutabıktırlar. Bu kapsamda söz konusu intifa süresi, tarafların serbest iradeleri ile 18.09.2015 tarihinde sona erecek şekilde kısaltılacaktır."* denilerek, taraflar arasındaki dikey ilişkinin, tarafların özgür iradeleriyle imzaladıkları yeni sözleşmeler yoluyla yenilendiği ve bu doğrultuda OPET'in 24.06.2023 tarihine kadar sahip olduğu intifa hakkını yapılan yeni bayilik sözleşmesiyle uyumlu olacak şekilde 18.09.2015 tarihine kadar kısaltacağı kararlaştırılmıştır.
- (9) Protokolde kararlaştırılan hususlar doğrultusunda, 01.09.2010 tarihinde OPET ile KARPET arasında beş yıllık bayilik sözleşmesi imzalanmış ve 07.09.2010 tarihinde OPET, taşınmaz üzerinde sahip olduğu intifa hakkını 18.09.2015 tarihine kadar kısaltmıştır.
- (10) Taraflar arasında 20.11.2012 tarihinde imzalanan Protokolde ise, "Anlaşma Şartları" başlıklı 2/A maddesinde; *"Taraflar arasında münakit ve süresi 01.09.2015 tarihinde sona erecek olan Bayilik Sözleşmesi, Tarafların serbest iradeleri çerçevesinde sona erdirilecek olup, yine Tarafların serbest iradeleri ile azami 5 yıl süreli Bayilik Sözleşmesi imzalanacaktır."* hükmü yer almaktadır. Yine aynı protokolün 2/B maddesinde; *Malikler tarafından Opet lehine tapuda şerh edilmiş bulunan 18.09.2015 tarihine kadar geçerli intifa hakkı 15.11.2017 tarihine kadar uzatılacak olup, tapu sicilinde mevcut şerh ve hak sahiplerinden gerekli muvafakatnameler alınacaktır."* denilerek, taraflar arasındaki dikey ilişkinin, tarafların özgür iradeleriyle imzaladıkları yeni sözleşmeler yoluyla yenilendiği ve bu doğrultuda intifa hakkının yapılan bayilik sözleşmesiyle uyumlu olacak şekilde 15.11.2017 tarihine kadar uzatılacağı kararlaştırılmıştır.

16-20/327-147

- (11) 20.11.2012 tarihli Protokolde kararlaştırılan hususlar doğrultusunda, 23.11.2012 tarihinde OPET ile KARPET arasında beş yıllık bayilik sözleşmesi imzalanmış ve intifa hakkının süresi, bayilik sözleşmesiyle uyumlu olacak şekilde 23.11.2017 tarihine kadar uzatılmıştır. Daha sonra taraflar arasındaki 23.11.2012 tarihli bayilik sözleşmesi feshedilerek 26.12.2013 tarihinde beş yıl süreli yeni bir bayilik sözleşmesi imzalanmakla birlikte, mevcut intifa hakkının süresinde değişiklik yapılmamıştır.
- (12) 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 35. paragrafında, "... Beş yıllık süreyi aşacak şekilde zımnen yenilenebilen rekabet etmeme yükümlülükleri de grup muafiyeti kapsamında değildir. Ancak, süresi beş yılı aşmayan veya beş yıldan sonraki uzatmanın her iki tarafın açık iradesi ile mümkün olduğu ve alıcının beş yıllık süre sonunda rekabet etmeme şartına son vermesini engelleyen herhangi bir durumun olmadığı hallerde rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanacaktır..." şeklinde açıklama yer almaktadır.
- (13) Ayrıca Kurulumuzun geçmiş tarihli kararlarında¹ da belirtildiği üzere, uzun süreden beri devam eden dikey ilişkilerde, taraflar arasındaki dikey ilişkiye esas teşkil eden sözleşmelerin, tarafların özgür iradeleriyle imzaladıkları yeni sözleşmeler yoluyla yenilenmesi yeni bir irade beyanı olarak kabul edilebilmekte ve bu şekilde taraflar arasında yeni bir dikey anlaşmanın yapıldığından bahisle bu durum, grup muafiyeti kapsamındaki sürelerin hesaplanmasında göz önüne alınmaktadır.
- (14) Bu doğrultuda, dosya konusu dikey anlaşmada; anlaşma devam ederken taraflar arasında yeni bir bayilik sözleşmesi imzalanması amacıyla düzenlenen 20.11.2012 tarihli Protokol, 23.11.2012 tarihli Bayilik Sözleşmesi ve OPET'in taşınmaz üzerinde sahip olduğu intifa hakkının bayilik sözleşmesi ile uyumlu olacak şekilde 23.11.2017 tarihine kadar uzatılması işlemi dikkate alındığında, yeni bir dikey anlaşma kurmak yönünde tarafların iradelerinin yenilendiği değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, söz konusu dikey ilişkinin, 23.11.2017 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma olanağının bulunduğu ve bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamının dışında kaldığı kanaatine varılmıştır.

---

¹ Kurulumuzun 09.02.2011 tarih, 11-08/160-52 sayılı; 06.06.2012 tarih, 12-30/877-261 sayılı; 13.06.2013 tarih, 13-36/465-201 sayılı; 09.10.2013 tarih, 13-57/796-336 sayılı ve 28.07.2015 tarih, 15-32/452-136 sayılı kararları.

16-20/327-147

J. SONUÇ

(15) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- Karpem Karataş Petrol Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. ile Opet Petrolcölük A.Ş. arasındaki dikey ilişkinin 23.11.2017 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğı kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
- Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.